

JÄTTIPALSAMI (*Impatiens glandulifera*)

Jättipalsami on kotoisin Himalajan vuoristosta ja tuotu Pohjolaan puutarhakasviksi 1800-luvun lopulla. Laji on haitallinen vieraslaji, koska se muodostaa tiheitä yksilajikasvustoja, jotka syrjäyttävät alkuperäisen kasvilajiston ja heikentävät kasvilajiston monimuotoisuutta. Isoilla, hyönteisiä houkuttelevilla kukillaan se kilpailee pölyttäjästä alkuperäisen

kasvillisuuden kanssa, ja sen hennot juuret voivat lisätä eroosion riskiä vesistöjen varsilla.

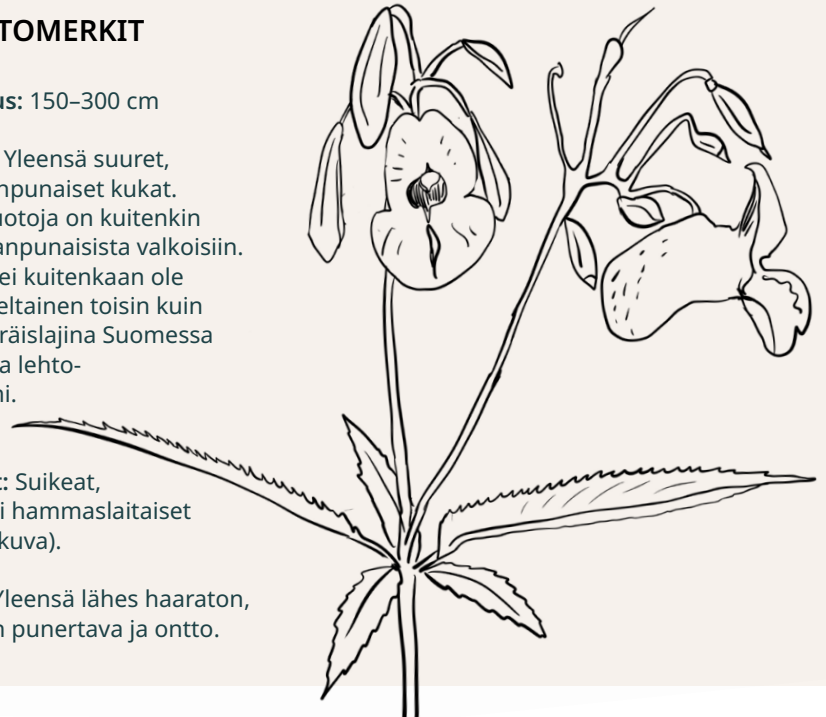
Jättipalsamin torjunta on helppoa ja palkitsevaa, sillä tehokkailla torjuntatoimilla kasvuston voi hävittää muutamassa vuodessa!

© PAULA KALLIO / WWF

1. TUNTOMERKIT

- **Korkeus:** 150–300 cm
- **Kukat:** Yleensä suuret, vaaleanpunaiset kukat. Värimuotoja on kuitenkin tummanpunaisista valkoisiin. Kukka ei kuitenkaan ole ikinä keltainen toisin kuin alkuperäislajina Suomessa kasvava lehtopalsami.
- **Lehdet:** Suikeat, tiheästi hammaslaitaiset (katso kuva).
- **Varsi:** Yleensä lähes haaraton, vihreän punertava ja ontto.

© KATTI KINNUNEN / WWF

2. LEVIÄMINEN

- **Kukinta-aika:** Heinäkuusta syyskuuhun.
- **Siemenet:** Siemenet kypsyvät heinä-elokuussa, jolloin palkomaiset siemenkodat repeävät helposti ja levittävät siemeniä useiden metrien päähän. Siemenet säilyvät maassa itämiskelpoisina useimmiten vain parin vuoden ajan.
- **Leviämistavat:** Leviää ainoastaan siemenestä. Siemenet leviävät tehokkaasti erityisesti vesistöjen läheisyydessä. Myös ihmiset levittävät siemeniä helposti mukanaan.
- **Kasvupaikat:** Kasvaa erityisesti rannoilla, ruovikoissa ja rantapensaikoissa, pelloilla, niityillä ja lehdoissa. Kuivia kasvupaikkoja jättipalsami sietää huonosti.

3. TORJUNTAMENETELMÄT

- **Ajoitus:** Torjunta ajoitettava ennen siementen kypsymistä. Heti kasvukauden alussa torjunta on helpointa
- **Kiskominen juurineen:** Jättipalsamin juuret ovat hennot, joten pienialaisella kohteella helpointa on kiskoa kasvit käsin juurineen irti maasta.
- **Niittäminen:** Suurien kasvustojen hävittämiseen koneellinen tai viikatteella tehty niitto on tehokkain vaihtoehto.
- **Jatkotoimenpiteet:** Torjunta on toistettava useamman kerran kasvukauden aikana ja kohde tulee tarkistaa myös seuraavina vuosina, kunnes siemenpankki on tyhjentynyt.
- **Muuta huomioitavaa:** Virtavesien varsilla torjuntatoimet kannattaa aloittaa yläjuoksulta.

4. KASVIJÄTTEEN HÄVITTÄMINEN

- **Ennen siementen kypsymistä:** Kun torjunta suoritetaan oikea-aikaisesti ennen siemenkotien kypsymistä, syntyvä kasvijäte voidaan koota kasoihin ja jättää maatumaan.
- **Siemeniä sisältävä materiaali:** Hävitettävä huolellisesti. Kerätään kaksinkertaiseen muovipussiin ja hävitetään poltettavassa sekajätteessä.
- **Paikalliset ohjeet:** Varmista asuinpaikkakuntasi vieraslajijätteen käsittelyohjeistus kunnasta tai jäteasemalta.

5. TARVITTAVAT VARUSTEET

- **Säänmukainen ulkoiluväri,** kumisaappaat ja hyvät työhanskat.
- **Kitkentätyökalut:** Jättipalsami irtaota helposti maasta kiskomalla, joten työkaluja ei tarvita.
- **Niittovälineet:** Siimaleikkuri tai viikate laajojen kasvustojen hävittämiseen.
- **Jätesäkit:** Siemeniä sisältävien kasvien hävittämiseen.

